

Укус кліща: що робити та як вберегтись від небезпеки

Тепла пора року – чудовий час для прогулянок в парках, скверах, пікніків та відпочинку на природі. Саме зараз, у дуже непростий для нашої країни час, нам особливо потрібен спокій та відпочинок. Проте після такого «розвантаження» можна привезти з собою додому не лише позитивні емоції, а й кліщів. Ці підступні та небезпечні «друзі» радо чекають на вас серед рослинності та здатні «подарувати» чимало інфекційних захворювань всього лиш одним своїм укусом.

Варто також зазначити, що така небезпека чатує не лише на поціновувачів природи, але й на наших захисників, які знаходяться у військово-польових умовах.

Чим саме небезпечні кліщі?

Прокусивши шкіру людини, кліщ висмоктує кров і одночасно залишає у тілі «жертви» свою слину, яка може містити у своєму складі цілий букет інфекційних недугів. Кліщ кусає безболісно, впорскуючи через свою слину речовину, що має знеболюючу дію. Кровосмокотання кліща може тривати до 12 діб. Напившись крові людини або тварини, кліщ відпадає самостійно.

Серед найнебезпечніших захворювань, які переносять кліщі, можна виокремити хворобу Лайма, плямисту лихоманку, туляремію, ерліхіоз, гранулоцитарний анаплазмоз, енцефаліт, бабезіоз, геморагічну гарячку з нирковим синдромом.

Багато із них надзвичайно важко побороти, а деякі є зовсім невиліковними. Окрім цього, укус кліща у деяких людей може викликати сильну алергію та нестерпний свербіж.

Де і коли можна «підчепити» кліща?

Улюбленим місцем перебування кліщів є густа рослинність у затінених місцевостях. Це не обов'язково може бути ліс, луки, підлісок, парк чи сквер - їх можна зустріти навіть на звичайному газоні біля дому. Особливо вони люблять густу траву висотою 20-50 см, кпи листя та чагарники.

Зазвичай своє полювання кліщі починають у кінці квітня, але у цьому році тепла зима дозволила їм розпочати сезон значно раніше. Вони залишаються активними до кінця осені, але найбільш небезпечні кліщі саме на початку року, адже, по-перше – дуже голодні, а по-друге – накопичили найбільшу кількість «отрути». Спека їм не до вподоби – за високих температур навколишнього середовища їх активність значно знижується.

Як захистити себе від укусу?

Щоб захистити себе від контакту з кліщами, можна використовувати наступні заходи:

використовуйте спеціальні ефективні засоби – аерозолі, які відлякують кліщів (акарицидні (з альфаметріном), репеллентні (з діетілтолуамідом) та змішані, інсектицидно-репеллентні (містять і альфаметрін, і ДЕТА));

одягайтесь відповідно – однотонний світлий одяг (на світлому легше помітити кліща) з довгими рукавами, штани, шарпетки, закриті взуття;

під час прогулянки чи відпочинку на природі періодично оглядайте себе і своїх супутників, а також чотирилапих улюбленців, аби виявити кліщів.

Пам'ятайте, що кліщі присмоктуються до людей не лише під час перебування на природі, але й через деякий час, після відвідування зеленої зони, залишившись на одязі, речах. Тому, повернувшись додому, відразу змініть і ретельно огляньте одяг, виперіть та випрасуйте його.

Що робити, якщо вкусив кліщ?

Якщо ви побачили на тілі кліща, який вже присмоктався, необхідно, за можливості, негайно звернутись за медичною допомогою у найближчий травмпункт. Якщо такої можливості немає, спробуйте видалити його самостійно:

одягніть рукавички (якщо вони є) або обробіть руки антисептиком;

повільно витягніть разом із хоботком, розхитуючи його пальцями, обгорнутими марлевою серветкою, пінцетом, спеціальним гачком чи петлею з нитки, яку слід закріпити між хоботком кліща та шкірою людини;

обробіть місце укусу розчином йоду, спиртом або антисептиком;

після видалення ретельно вимийте руки з милом, а кліща спаліть;

протягом двох тижнів слідкуйте за місцем укусу та температурою тіла.

В чергове нагадуємо, що дуже розповсюджений народний метод видалення кліщів за допомогою олії небезпечний – це може спричинити ще більше інфікування крові, так як кліщ, напившись такої рідини, «відригує» назад, тобто в шкіру, вже випиту кров з новою порцією інфекційних збудників.

Які ознаки зараження інфекційною хворобою після укусу кліща?

Якщо інфікування через укус кліща таки відбулось, можуть з'явитись наступні симптоми:

кліщовий вірусний енцефаліт: різке підвищення температури, сильний головний біль, блювота, загальна слабкість, біль у м'язах, може бути втрата свідомості, параліч; найчастіше симптоми виникають в перші три доби після укусу);

бореліоз (хвороба Лайма): на місці укусу кліща виникає характерна червона папула з чіткими краями, яка згодом розширюється, а центр - блідне, зазвичай безболісна і не свербить; може бути головний біль, постійна втома; симптоми виникають через 1-30 днів;

гранулоцитарний анаплазмоз: хвороба починається гостро, характеризується високою температурою, ознобом, болем у м'язах, сильним головним болем і нездужанням; може бути зниження апетиту, біль у суглобах, нудота, кашель; симптоми зазвичай виникають через 7-10 днів;

моноцитарний ерліхіоз: також має гострий початок, з'являється слабкість, головний біль, лихоманка, першіння в горлі та сухий кашель, закладеність носа, біль у м'язах та суглобах; збільшуються підщелепні лімфовузли; симптоми найчастіше виникають на другому тижні;

туляремія: також має початок, схожий за симптоматикою на ГРВІ, згодом червоніє шкіра обличчя та шиї, з'являється висип, який через 8-12 днів починає лущитись; симптоми най часте проявляються протягом 3-7 днів;

геморагічна гарячка з нирковим синдромом: починається гостро – з ознобу, високої температури, відчуття жару у всьому тілі, слабкості, болю у м'язах живота та попереку; згодом з'являються носові кровотечі, крововиливи у склери, підшкірні крововиливи, зменшення кількості сечі; симптоми виникають протягом 2-4 тижнів після укусу кліща.

Тому, при найменших підозрах не зволікайте – звертайтеся за медичною допомогою!

Будьте пильними! Кліщі вже вийшли на полювання!

**Олександрійське районне управління
Головного управління Держпродспоживслужби
в Кіровоградській області**